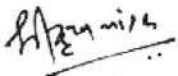

कुठे शिवराय, कुठे टिपू

महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेसचे अध्यक्ष हर्षवर्धन सपकाळ नेहमीच जनतेच्या प्रश्नावर बोलतात. त्यांच्या मागे चौकशीचे कोणतेही शुक्लकाष्ठ नाही कुठेही, कोणत्याही बँकेचे कर्ज घेऊन त्यांनी संस्था उभ्या केलेल्या नाहीत. शुद्ध गांधीवादी मार्गाने जाणारा हा कार्यकर्ता आहे. काही वर्षांपूर्वी म्हणजे आमदार होण्यापूर्वी त्यांनी ज्येष्ठ गांधीवादी नेते गडचिरोली जिल्ह्यातील सर्च या संस्थेचे डॉक्टर अभय बंग यांचे पिताश्री ठाकुरदास बंग यांच्या नेतृत्वात बुलढाणा जिल्ह्यात पदयात्रा काढली. त्यामागे त्यांची ग्राम सुधारणेसाठी फार मोठी तळमळ होती. अनेक विधायक कामात त्यांचा पुढाकार असतो हे आम्ही स्वतः बघितलेले आहे अशा या निष्कलंक असणाऱ्या काँग्रेसच्या अध्यक्षाला बोलताना आपण कोणती भाषा वापरतो, कोणाबद्दल काय बोलतो आणि त्याचे कोणते परिणाम होतील. त्यामुळे आपल्या विरोधकांना आयतंके करे कोलीत मिळेल किंवा मिळणार नाही याची दक्षता घेणे आवश्यक होते. परवा बुलढाणा येथे एका कार्यक्रमात बोलताना त्यांनी छत्रपती शिवाजी महाराज यांनी शौर्य आणि स्वराज्याचा विचार दिला अगदी त्याचप्रमाणे टिपू सुलतान यांनी त्याच्या समकक्ष काम केले आहे असा दाखला दिला. त्यानंतर टिपू सुलतान यांना छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या समकक्ष मानले गेले पाहिजे असे म्हणून नको ती उदातेव करण्याची खर्च काय गरज होती हेच आम्हाला समजत नाही. छत्रपती शिवाजी महाराज स्वराज्य संस्थापक होते त्यांनी मोगलांच्या सुलतानी शाह्यांना टक्कर देऊन आपले स्वराज्य स्थापन केले. ते एवढे मजबूत होते की, त्यानंतर औरंगजेबाला आधी दिल्ली आणि नंतर आग्रा सोडून मराठ्यांना पराभूत करण्यासाठी महाराष्ट्रात यावे लागले. शेवटी औरंगजेबाचे प्राण अल्लाहने या महाराष्ट्रातूनच उचलून नेले आणि त्यानंतरच्या अवघ्या पंधरा वर्षांच्या आत मोगल साम्राज्य जे कोसळले ते पुन्हा उभे राहिलेच नाही. त्यानंतरचे त्यांचे वंशज मराठ्यांच्या वचस्वाखाली होते हेही इतिहासात नमूद आहे. अशा स्वराज्य संस्थापना करणाऱ्या भारताच्या इतिहासातील विश्ववर्दनीय राज्यकर्त्यांची तुलना वालिदाने स्थापन केलेल्या गादीवर बसणाऱ्या टिपू सुलतान सोबत करावी हे कोणालाही पटणार नाही. टिपू सुलतान याने इंग्रजांविरुद्ध लढाई केली पण त्याच्या राज्यात छत्रपती शिवाजी महाराजांसारख्या सर्व धर्मांचा आदर करणाऱ्या विचारांचा पायंडा नव्हता. छत्रपती शिवाजी महाराजांनी अनेक मंदिरांचा उद्धार केला तसेच मुस्लिमांसाठी मशिदींचा उद्धार करून त्या उभारण्यात आम्ही मदतही केली. जर कधी युद्धकाळात हाती कुराण सापडले तर ते आपल्या सैन्यातील मुसलमान अधिकाऱ्याला किंवा शिपायाला आदराने देत असत, हाही इतिहास सर्वश्रुत आहे. तेव्हा शिवाजी महाराजांच्या पासंगालाही पुरणार नाही अशा टिपू सुलतानाला शिवाजी महाराजांच्या समकक्ष दाखवून सांगण्याची अवदसा हर्षवर्धन यांना कसे काय आठवली, हाच मोठा प्रश्न आहे. त्यांच्या या वक्तव्यावर मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी असे व्यक्त करताना त्यांना लाज वाटली पाहिजे हे शब्द उच्चारले. टिपू सुलतान आणि शिवाजी महाराज यांची अशी तुलना केल्यामुळे विनाकारण वादाला तोंड फुटलेले आहे. भारतीय जनता पक्षाला मुस्लिम मते नकोतच असे त्यांचे म्हणणे आहे, इकडे काँग्रेस पक्षाला फक्त मुस्लिम मतेच हवी आहेत काय? काँग्रेस पक्ष सर्वधर्म समभावाला मानतो पण असे करताना एखादे विधान करे स्वतःच्याच अंगलट येऊ शकते याचा नमुना म्हणजे सपकाळ साहेबांचे हे विधान आहे. हर्षवर्धन सपकाळ यांनी आपल्यासमोर असलेल्या कितीतरी प्रश्नांवर बोलणे गरजेचे आहे. शेतकऱ्यांचे प्रश्न तर आत्महत्या करायला लावणारेच आहेत. महागाई दिवसेंदिवस डोंगरासारखी वाढत आहे, बेकारी बेकरीतून निघणाऱ्या पावासारखी फुगत आहे. तेव्हा आजचे हे प्रश्न डोळ्यासमोर आ वासून उभे असताना त्यावर राहुल गांधी यांच्यासारखे घणाघाती हल्ले त्यांना करता येतात आणि तेच विरोधी पक्षाचे काम आहे, ते सोडून नको त्या वादात स्वतःला गुंतवून घ्यायचे कारणच काय. भारतीय जनता पक्ष विरोधात असताना अगदी नेमक्या मुद्द्यावर त्यांनी आंदोलने केली आणि आज ते सत्तेवर आहेत. त्यांची सत्तेवरील मांड आजच्या घडीला इतकी पक्की आहे की त्यांना विरोध करून सत्ता मिळवणे सोपे नाही. दृश्य बहुमत असूनही चंद्रपूरमध्ये चंद्र उगवलाच नाही उलट? तो मावळलाच ना. काँग्रेस पक्षातील लंबीचवडी भांडणे सोडवणे हाच त्यांच्या समोरील मोठा प्रश्न आहे. गटागटातील विभागणी सोडवण्याऐवजी टिपू सुलतान यांना थोर बनवणे हे नको ते कर्म आहे. त्याचे मर्म ओळखून आता तरी त्यांनी आपल्या स्वभावानुरूप सभ्यवाणीत बोलावे. एवढेच छत्रपती शिवाजी महाराज यांचा मातृतीर्थ जिल्हा असलेल्या बुलढाणा करांबरोबर महाराष्ट्राच्या संपूर्ण जनतेचे म्हणणे आहे.

जय जिजाऊ ! जय शिवराय !!

mahasagarngp@gmail.com
Mob. No. 9922970023

यवतमाळ-अहिल्यानगरमध्ये एटीएसकडून छापेमारी

■ वृत्तसंस्था, अहिल्यानगर, दि. १५ :
महाराष्ट्र दहशतवादविरोधी पथकाने राज्यात मोठ्या प्रमाणावर कारवाई केली आहे. मुंबई अड्डे ने सकाळपासून यवतमाळ जिल्ह्यातील पुसद आणि उमरखेड येथे १४ ठिकाणी आणि अहिल्यानगर (अहमदनगर) येथे ७ ठिकाणी शोधमोहीम सुरू केली. काही तरुणांना दहशतवादी संघटनांशी संपर्क साधून सक्रिय करण्याचा प्रयत्न केला जात असल्याची गुप्त माहिती अड्डे ला मिळाली होती.

एटीएसने सर्वात मोठी कारवाई विदर्भातील यवतमाळ जिल्ह्यात केली आहे. जिल्ह्यातील पुसद आणि उमरखेड या दोन शहरांमध्ये तब्बल १४ ठिकाणी छापे टाकण्यात आले आहेत. एटीएस प्रमुख चंद्रकिशोर मीणा यांच्या धेट नेतृत्वाखाली ही मोहीम राबवली जात असून, एकट्या यवतमाळ जिल्ह्यात एटीएसची २० पथके तैनात आहेत. या कारवाईत वरिष्ठ आयपीएस अधिकाऱ्यांसह स्थानिक पोलिसांचा मोठा ताफा सहभागी आहे. अहिल्यानगरमधील मुकुंदनगर या भागात एटीएसने ७ ठिकाणी छापेमारी केली. गेल्या काही काळात औरंगजेबाचे उदात्तीकरण आणि आक्षेपाई घोषणाबाजीमुळे हा भाग चर्चेत आला होता. काही तरुण दहशतवादी संघटनांच्या संपर्कात असल्याची आणि त्यांना सक्रिय करण्याचे प्रयत्न सुरू असल्याची गुप्त माहिती मिळाल्यानंतर एटीएसने ही गोपनीय कारवाई केली.

काही तरुण दहशतवादी संघटनांच्या संपर्कात असून ते सक्रिय होत असल्याची माहिती एटीएसला मिळाली होती. या माहितीच्या आधारे एटीएस प्रमुख चंद्रकिशोर

भारताने पाकिस्तानला दिले १७६ धावांचे लक्ष्य

■ वृत्तसंस्था, कोलंबो, दि. १५ :
टी-२० विश्वचषकात भारताने पाकिस्तानला १७६ धावांचे लक्ष्य दिले आहे. कोलंबोच्या आर प्रेमदासा स्टेडियमवर झालेल्या या सामन्यात पाकिस्तानने नाणेफेक जिंकून गोलंदाजी करण्याचा निर्णय घेतला. भारतीय संघाने २० षटकांत ५ गडी गमावून १७५ धावा केल्या. इशान किशनने ४० चेंडूत ७७ धावांची खेळी केली. या खेळीत १० चौकार आणि ३ षटकारांचा समावेश होता.

इशानशिवाय कर्णधार सूर्यकुमार यादवने ३२ धावा केल्या. तिलक वर्माने २५ धावांचे योगदान दिले. पाकिस्तानकडून सईम अयुबने ३ बळी घेतले. कर्णधार सलमान अली आगा, उस्मान तारिक आणि शाहीन शाह आफ्रिदीने प्रत्येकी एक बळी घेतला.

धुरंधर चित्रपटातील रॅपर हनुमानकाईडने नाणेफेकीपूर्वी सादरीकरण केले. रोहित शर्मा देखील सामना पाहण्यासाठी पोहोचला आहे. गेल्या वर्षीच्या आशिया कपच्या अंतिम सामन्यात भारत आणि पाकिस्तान आमनेसामने आले होते. २८ सप्टेंबर २०२४ रोजी भारताने पाकिस्तानचा ५ विकेट्सने पराभव केला. गेल्या वर्षीच्या आशिया कप दरम्यान भारतीय खेळाडूंनी पाकिस्तानी खेळाडूंनी हस्तांदोलन केले नाही. पहलगाममधील दहशतवादी हल्ल्याच्या निषेधार्थ हा निर्णय घेण्यात आला.

सुटीची सूचना

महाशिवरात्रीनिमित्त सोमवार दि. १६ फेब्रुवारी २०२६ रोजी महासागर कार्यालयास सुटी असल्याने मॉन्डव्हा दि. १७ फेब्रुवारी २०२६ चा अंक प्रकाशित होणार नाही. सर्व संबंधितांनी नोंद घ्यावी.

व्यवस्थापक

तेजस ठाकरे यांची प्रकृती बिघडली

■ महासागर प्रतिनिधी मुंबई, दि. १५ :
शिवसेना (उद्धव बाळासाहेब ठाकरे) पक्षप्रमुख उद्धव ठाकरे यांचे धाकटे चिरंजीव आणि प्रसिद्ध वन्यजीव संशोधक तेजस ठाकरे यांची प्रकृती अचानक बिघडल्याने त्यांना मुंबईतील रिलायन्स रुग्णालयात दाखल करण्यात आले आहे. बुधवारी त्यांना अस्वस्थ वाटू लागल्याने तातडीने उपचारासाठी नेण्यात आले. तेव्हापासून त्यांच्यावर उपचार सुरू असून, सध्या त्यांची प्रकृती स्थिर असून सुधारणा होत आहे.

कर्नाटकातील केमिकल फॅक्टरीत मोठा स्फोट दोन कामगारांचा मृत्यू

■ वृत्तसंस्था, मंड्या, दि. १५ :
कर्नाटकातील मंड्या जिल्ह्यातून मोठी बातमी समोर आली आहे. कारेकट्टे गावाजवळील एका फॅक्टरीत केमिकल स्टोरेज टँकचा स्फोट झाला. या अपघातात दोन जणांचा मृत्यू झाला आहे, तर चार जण गंभीर जखमी झाल्याचे वृत्त आहे. पोलिसांनी आता तपास सुरू केला आहे आणि बसरातू पोलिस स्टेशनमध्ये प्राथमिक माहिती अहवाल (एफआयआर) दाखल केला आहे.

गुड्डू खान असे कंत्राटदाराचे नाव असून तो पळून गेला आहे आणि सध्या त्याची चौकशी सुरू आहे. केमिकल फॅक्टरीचे स्थलांतर सुरू असताना हा स्फोट झाल्याचे वृत्त आहे. पोलिस सूत्रांनी दिलेल्या माहितीनुसार, दोन कामगारांचा जागीच मृत्यू झाला आणि इतर जखमींना मंड्या इन्स्टिट्यूट ऑफ मेडिकल सायन्सेसमध्ये दाखल करण्यात आले आहे. कारखान्यातील साहित्य काही दिवसांपासून कारेकट्टेहून नवीन ठिकाणी हलवले जात होते. दरम्यान, रविवारी केमिकल टँक रिकामा करताना हा अपघात झाला.

न्यायाधीशांच्या निवासस्थानी चोरी

■ महासागर प्रतिनिधी अमरावती, दि. १५ :
शहरातील सुरक्षित समजल्या जाणाऱ्या कांतानगर भागात चोरट्यांनी न्यायाधीशांच्या निवासस्थानांना लश्करी केले. न्यायाधीशांच्या या वसाहतीत चोरट्यांनी शनिवारी मध्यरात्रीनंतर चांगलाच धुमाकूळ घातला. विशेष म्हणजे प्रवेशद्वाराजवळ पोलिसांचा खडा पहारा असतानाही चोरट्यांनी पाच न्यायाधीशांसह चार न्यायालयीन कर्मचाऱ्यांच्या घराचे कुलूप तोडून चोरी केली. या धाडसी चोरीच्या तपासाचे आव्हान पोलिसांसमोर उभे ठाकले आहे.

शनिवारी आणि रविवारी सलग दोन दिवस न्यायालयाला सुटी असल्याने अनेक न्यायाधीश आणि कर्मचारी बाहेरगावी गेले होते. चोरट्यांनी याचाच फायदा घेत या परिसराची आधीच रेकी केली

असावी, असा संशय व्यक्त केला जात आहे. कांतानगर परिसरात नलदमयंती आणि पैनागंगा अशा दोन वसाहती आहेत. नलदमयंती या नवीन इमारतीमधील तीन न्यायाधीशांच्या घरी चोरी करण्यात आली, तर बाजूलाच असलेल्या पैनागंगा या इमारतीतील दोन न्यायाधीशांची घरे फोडण्यात आली.

न्यायाधीशांच्या घरांसोबतच पाटीमागे असलेल्या वसाहतीतील चार कर्मचाऱ्यांच्या घरांचेही कुलूप तोडण्यात आले. चोरीच्या घटनेची माहिती मिळताच सकाळी पोलीस आयुक्त राकेश ओला, उपायुक्त गणेश शिंदे यांच्यासह फॉरेंसिक पथक घटनास्थळी दाखल झाले.

आशा सेविकांच्या संघर्षाला सन्मानाची किनार

डॉ. ओमप्रकाश शेटे यांच्या पुढाकारातून दिंद्रुड येथे पैठणी देऊन गौरव, अभिनेत्री वर्षा उसगावकर यांची भावनिक साक्ष

■ वृत्तसंस्था, बीड, दि. १५ :
ग्रामीण आरोग्य व्यवस्थेचा कणा असलेल्या आशा सेविकांच्या संघर्षाला सन्मानाची किनार देत त्यांच्या आत्मविश्वासाला बळ देणारा भावनिक व प्रेरणादायी सन्मान सोहळा माजलागाव तालुक्यातील दिंद्रुड येथे पार पडला. देवदूत प्रतिष्ठानच्या वतीने आयोजित या भव्य आशा सन्मान सोहळ्यात आशा सेविकांना अस्सल पैठणी व सन्माननिधन देऊन गौरविण्यात आले. या कार्यक्रमात सुप्रसिद्ध सिनेअभिनेत्री वर्षा उसगावकर यांनी आशा सेविकांच्या संघर्षाचे आणि सेवाभावाचे मनापासून कौतुक करताना, त्यांच्या आत्मविश्वासाला बळ देण्याचे कार्य डॉ. ओमप्रकाश शेटे प्रामाणिकपणे करत असल्याचे प्रतिपादन केले. कोविडसारख्या कठीण काळातही आशा सेविकांनी जीव धोक्यात घालून घराघरात जाऊन तपासणी, जनजागृती आणि रुग्णसेवा केली. मात्र असे असूनही शासकीय व सामाजिक पातळीवर त्यांची उपेक्षा होत असल्याची खंत व्यक्त करत वर्षा उसगावकर म्हणाल्या की, आशा सेविका या समाज आणि आरोग्य विभाग यांच्यातील जिवंत दुवा आहेत. त्यांच्या उल्लेखनीय कार्याची दखल घेऊन सन्मान करण्याची संकल्पनाच माणुसकी जपणारी आहे. मोठ्या पदावर कार्यरत असतानाही कोणताही अभिनिवेश न बाळगता उपेक्षित घटकांसाठी झटणाऱ्या डॉ. शेटे यांच्या कार्यातून त्यांचा मनाचा मोठेपणा दिसून येतो, असेही त्या म्हणाल्या.

कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी डॉ. ओमप्रकाश शेटे, अध्यक्ष - आयुष्मान भारत मिशन महाराष्ट्र समिती, हे होते. प्रमुख पाहुणे म्हणून मुंबई रोटरचे माजी गव्हर्नर राजेंद्र अमरवाल, चाईलड हेल्थ फाउंडेशनचे मुख्य ट्रस्टी राजेंद्र पाठक, सिंदफणा शिक्षण प्रसारक मंडळाचे अध्यक्ष शिवाजीभाऊ रांजवण आणि तालुका वैद्यकीय अधिकारी डॉ. मधुकर घुबडे, उद्योजक शिल्पा शेटे यासह मान्यवर उपस्थित होते. यावेळी हजारो महिलांनी मोठ्या संख्येने उपस्थिती लावून कार्यक्रमात उत्स्फूर्त सहभाग नोंदवला.

महासागर प्रतिनिधी, नागपूर दि. १५ :
शिवसेना (उबाठा) नेते खासदार संजय राऊत हे जमीन घोटाळ्यात कारागृहात राहून आले आहेत. ते हे विसरले असतील, लोक विसरले नाहीत. त्यांच्याकडे असलेल्या सर्व चित्रफिती त्यांनी दाखवाव्या, त्यावर चोख उत्तर दिले जाईल, असा प्रतिहल्ला विधानसभा अध्यक्ष राहुल नावेंकर यांनी नागपूर येथे केला.

पर्यावरण संसद या कार्यक्रमासाठी

जमिनीन घोटाळ्यात राऊत कारागृहात राहून आलेत

■ महासागर प्रतिनिधी, नागपूर दि. १५ :
शिवसेना (उबाठा) नेते खासदार संजय राऊत हे जमीन घोटाळ्यात कारागृहात राहून आले आहेत. ते हे विसरले असतील, लोक विसरले नाहीत. त्यांच्याकडे असलेल्या सर्व चित्रफिती त्यांनी दाखवाव्या, त्यावर चोख उत्तर दिले जाईल, असा प्रतिहल्ला विधानसभा अध्यक्ष राहुल नावेंकर यांनी नागपूर येथे केला.

पर्यावरण संसद या कार्यक्रमासाठी

भारताने पाकिस्तानला दिले १७६ धावांचे लक्ष्य

■ वृत्तसंस्था, कोलंबो, दि. १५ :
टी-२० विश्वचषकात भारताने पाकिस्तानला १७६ धावांचे लक्ष्य दिले आहे. कोलंबोच्या आर प्रेमदासा स्टेडियमवर झालेल्या या सामन्यात पाकिस्तानने नाणेफेक जिंकून गोलंदाजी करण्याचा निर्णय घेतला. भारतीय संघाने २० षटकांत ५ गडी गमावून १७५ धावा केल्या. इशान किशनने ४० चेंडूत ७७ धावांची खेळी केली. या खेळीत १० चौकार आणि ३ षटकारांचा समावेश होता.

इशानशिवाय कर्णधार सूर्यकुमार यादवने ३२ धावा केल्या. तिलक वर्माने २५ धावांचे योगदान दिले. पाकिस्तानकडून सईम अयुबने ३ बळी घेतले. कर्णधार सलमान अली आगा, उस्मान तारिक आणि शाहीन शाह आफ्रिदीने प्रत्येकी एक बळी घेतला.

धुरंधर चित्रपटातील रॅपर हनुमानकाईडने नाणेफेकीपूर्वी सादरीकरण केले. रोहित शर्मा देखील सामना पाहण्यासाठी पोहोचला आहे. गेल्या वर्षीच्या आशिया कपच्या अंतिम सामन्यात भारत आणि पाकिस्तान आमनेसामने आले होते. २८ सप्टेंबर २०२४ रोजी भारताने पाकिस्तानचा ५ विकेट्सने पराभव केला. गेल्या वर्षीच्या आशिया कप दरम्यान भारतीय खेळाडूंनी पाकिस्तानी खेळाडूंनी हस्तांदोलन केले नाही. पहलगाममधील दहशतवादी हल्ल्याच्या निषेधार्थ हा निर्णय घेण्यात आला.

एकुण सिंचन क्षमता 1834 हेक्टर, लाभक्षेत्रात येणारी गावे : सोनाळा, वारखेड,संग्रामपुर,दानापूर,बोरखेड,सगोडा,बल्हाडी आणि पलसोडा

स्थळ : अर कचेरी बू.ल.पा.प्रकल्प ता.संग्रामपुर जि.बुलढाणा सोमवार, दि.16 फेब्रुवारी 2026 सायंकाळी 5.00 वा.

विनित : समस्त अधिकारी व कर्मचारी अर कचेरी प्रकल्प

अकोला

पान 3

आराध्य दैवताच्या दर्शनासाठी नागरिकांची पहाटेपासूनच हजेरी

भक्तांच्या जयघोषात राजराजेश्वर मंदिर परिसर दुमदुमला

■अकोला,दि.१५ (प्रतिनिधी)■

अकोला शहराचे आराध्य दैवत असलेल्या श्री राजराजेश्वर मंदिर येथे आज पहाटेपासूनच भक्तांची मोठी गर्दी उसळली. श्री राजराजेश्वर महाराजांच्या दर्शनासाठी नागरिक सकाळी लवकरपासून रांगेत उभे असल्याचे चित्र पाहायला मिळाले.

पोलिसांचा कडेकोट बंदोबस्त

भाविकांची वाढती गर्दी लक्षात घेता मंदिर परिसरात पोलिसांचा चोख बंदोबस्त ठेवण्यात आला आहे. गर्दी नियंत्रण, वाहतूक व्यवस्था आणि सुरक्षेच्या दृष्टीने अतिरिक्त पोलीस कर्मचारी नेानात करण्यात आले असून संपूर्ण परिसरावर बारकाईने लक्ष ठेवण्यात येत आहे.

मंदिर प्रशासनाची नियोजनबद्ध व्यवस्था

मंदिर प्रशासनाकडूनही उत्कृष्ट नियोजन करण्यात आले आहे. भक्तांना कोणताही

त्रास होऊ नये आणि दर्शन सुरळीत व व्यवस्थित व्हावे यासाठी स्वतंत्र रांग व्यवस्था, प्रवेश व निर्गमन मार्ग निश्चित करण्यात आले आहेत. स्वयंसेवकांच्या

मदतीने दर्शन प्रक्रिया शिस्तबद्ध पद्धतीने पार पाडली जात आहे.

स्वच्छतेवर विशेष भर

राजराजेश्वर मंदिराकडे जाणाऱ्या सर्व प्रमुख रस्त्यांची सकाळीच स्वच्छता करण्यात आली. प्रभागातील नगरसेवक स्वतः उपस्थित राहून स्वच्छतेच्या कामावर लक्ष ठेवताना दिसले.

महानगरपालिका कर्मचाऱ्यांनीही परिसर स्वच्छ व नीटनेटका ठेवण्यासाठी विशेष प्रयत्न केले. भक्तिभाव, शिस्त आणि स्वच्छतेच्या वातावरणात भाविकांना श्री राजराजेश्वर महाराजांचे शांततेत दर्शन घेता येत असून नागरिकांनी प्रशासनाच्या व्यवस्थेचे कौतुक केले आहे.

महाशिवरात्री निमित्त पंचक्रोशीतील शेकडो भाविक दाखल

अकोट: अकोट तालुक्यामधील स्वयंभू शिवलिंगाचे प्राचीन काळातील साक्षात्कार असलेले पंचक्रोशीतील भाविकांचे गोपाळ गोपालखेळ पिलकवाडी नखेगाव या ग्रामस्थांचे ग्रामदैवत श्री मारुती व श्री संत ब्रह्मचारी महाराज तीर्थक्षेत्र पानेट संस्थान या पावन पवित्र ठिकाणावर महाशिवरात्रीच्या निमित्ताने सर्व गाववासी व बाहेरगावावरून येणाऱ्या माहेरवाशींनी मोठ्या भावनिक्तेने दाखल होतात, तीर्थक्षेत्र पानेट- पिलकवाडी व नखेगाव येथील ग्रामस्थांनी व आयोजक समितीने पूर्ण नदीच्या पात्रामधून भाविकांना दर्शन घेण्यासाठी चोख रस्त्याची व्यवस्था करून दिली आहे व गेल्या आठ दिवसापासून येथे अखंड हरिनाम समाह च्या निमित्ताने भाविकांची मंदि आली रात्रंदिवस येथे पाहायला मिळत आहे, येथे १०० फूट खोल जमिनीतील स्वयंभू महादेवाच्या पिंडीचे दर्शन घेण्यासाठी हजारो भाविकांची मोठी गर्दी उसळणार पूर्णा नदीच्या पायथ्याशी असलेल्या श्री ब्रह्मचारी महाराज संस्थान पानेट-पिलकवाडी येथे वर्षातून एकदाच भाविकांसाठी हे मंदिर महाशिवरात्रीपूर्वी पिलकवाडी, नखगाव, गोपालखेड व परिसरातील ग्रामस्थ एकत्र येऊन जवळपास १५ दिवस म ती उत्खनन करून खोल पिंडीपर्यंत मार्ग तयार करतात. तसेच मंदिर परिसरातील गाळ काढून भाविकांना सुरक्षित दर्शनाची व्यवस्था केली जाते. ग्रामस्थांच्या श्रमदानातून पारंपरिक पद्धतीने हे शिवकायं दरवर्षी पार पाडले जाते.

१०० फूट खोल मंदिरात महादेवाच्या १२ पिंडी विविध कपारींमध्ये असल्याची स्थानिकांची श्रद्धा आहे.. या ठिकाणी ब्रह्मचारी महाराजांना

महादेवाचा साक्षात्कार झाल्याची आख्यायिका सांगितली जाते.. परिसरात समाहाचे आयोजन करण्यात येते व महाशिवरात्रीनंतर दुसऱ्या दिवशी काल्याच्या कीर्तनाने समाहाची सांगता होते व म हाप्रसादाचे भव्य आयोजन केल्या जाते, ऐतिहासिक परंपरेनुसार संत गजानन महाराज, नरसिंह महाराज व ब्रह्मचारी महाराज हे समकालीन असून येथे येत असत, अशीही श्रद्धा व्यक्त केली जाते. तसेच काहींच्या मते छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या काळाशीही या स्थळाचा संदर्भ जोडला जातो.

महाशिवरात्रिनिमित्त सालासर बालाजी मंदिरात बाबा अमरनाथाची झांकी

■अकोला,दि.१५ (प्रतिनिधी)■

गंगानगर येथील पवित्र सालासर बालाजी मंदिरात महाशिवरात्रीच्या दिवशी बाबा अमरनाथाची झांकी साकार करण्यात आली, ज्यात शेकडो भाविकांनी लाभ घेतला. श्री सालासर बालाजी सेवा समितीच्या वतीने आयोजित या महाशिवरात्री उत्सवात पुरोहित हरीश गोगरकर व सहकारी पुरोहितांनी अखंड लघुरुद्रपाठ पार पाडला.

यावेळी देशभरातील विविध नद्यांच्या पाण्याने १००८ जलधारांद्वारे अखंड ब्रह्मधारा जलाभिषेक करून अखंड 'ॐ नमः शिवाय' चा जाप करण्यात आला. उत्सवात शिवलिंगाचा भव्य अलंकार करून भाविकांची सामूहिक महाआरती करण्यात आली.

शिव गौरा विवाहाच्या मेहंदी संस्कारात उमटली मातृशक्तीची गर्दी

■अकोला,दि.१५ (प्रतिनिधी)■

शिव गौरा विवाह महोत्सव समितीच्या वतीने महाशिवरात्रीनिमित्त स्थानिक राजेश्वर मंदिरात आयोजित गौरा मेहंदी संस्काराला शनिवार रोजी मातृशक्तीचा प्रचंड प्रतिसाद मिळाला. मंदिरात गणेश पूजनाने या मेहंदी संस्कार कार्यक्रमाची सुरुवात झाली. या वेळी माता गौराची विहंगम झांकी सजवून त्यांना मेहंदी लावण्यात आली. महिलांनी सामूहिक नृत्य करून जल्लोष केला. महानगरातील अनेक भजनकारांनी भक्तीपूर्ण व संगीतमय भजन सादर करून भक्तीभाव निर्माण केला.आज महाशिवरात्री, दि. १५ फेब्रुवारी रोजी रात्री ७ वाजता फायर ब्रिगेड कार्यालयाजवळील स्थानिक रिझर्व्ह माता मंदिर परिसरात भव्य शिव-गौरा विवाह

आयोजित केला जाणार आहे. यापूर्वी दुपारी ४:३० वाजता राजेश्वर मंदिरातून भागवान शिवाची भव्य बारात रिझर्व्ह माता मंदिर प्रांगणापर्यंत काढली जाईल. या शिवबारातीमध्ये वीरभद्र, नंदी, भूतगण आदी शिवगणांच्या झांकीचा समावेश

असेल. ही बारात जयहिंद चौक, सिटी कोतवाली, गांधी रोडमार्गे रिझर्व्ह माता मंदिरापर्यंत पोहोचेल आणि तेथे रात्री ८:३० वाजता भव्य शिव-गौरा विवाह होईल. सोमवार दि. १६ फेब्रुवारी रोजी रिझर्व्ह माता मंदिर प्रांगणात या शिव-गौरा

विवाह सोहळ्याचा भव्य महाप्रसादासह समारोप होईल. या भव्य शिव विवाह सोहळ्यात सर्व महिला-पुरुष भक्तांना मोठ्या संख्येने सहभागी होण्याचे शिव गौरा विवाह महोत्सव समितीच्या वतीने आवाहन करण्यात आले आहे.

पुरातन परंपरा,आख्यायिका आणि सेवाभावात रंगला महाशिवरात्री महोत्सव

■मुर्तिजापूर,दि.१५ (प्रतिनिधी)■

मुर्तिजापूर-दर्यापूर सीमेवरील पूर्णा नदीकाठावरील या प्राचीन तीर्थक्षेत्रात महाशिवरात्री निमित्त पहाटेपासूनच भाविकांची अलोट गर्दी उसळली. पश्चिम विदर्भातील 'शिवभक्तांची काशी' म्हणून ओळख असलेल्या श्री लक्ष्मेश्वराच्या दरबारात अकोला, अमरावती, कारंजा तसेच दूरदूरच्या भागांतून हजारो भक्तांनी हजेरी लावत अभिषेक व दर्शनाचा लाभ घेतला. मंदिर परिसर दिवसभर हर हर म हादेवच्या जयघोषाने दुमदुमन गेला. संस्थानने दर्शनबारी, शुद्ध पिण्याचे पाणी, उपवास फराळ, वाहनतळ, स्वयंसेवकांची मदत अशा सुविधा उभारल्या. काकडा आरती, सार्वजनिक अभिषेक, हरिपाठ, भावगीत, कीर्तन, गुणवंतांचा सत्कार यामुळे उत्सवाला भक्तिरसाची उंची लाभली.इतिहास व आख्यायिकांनुसार हे क्षेत्र रामायणकालीन मानले जाते. पूर्वी

'लक्ष्मणपुरी' म्हणून ओळख असलेल्या या स्थळी लक्ष्मणाच्या हस्ते स्थापना झाल्याची श्रद्धा व्यक्त केली जाते. दगडात कोरलेली पिंड, नंदी, विडुल व दत्त मंदिर, ब्रह्मा-विष्णू-महेश मूर्ती यामुळे भाविकांचे विशेष आकर्षण वाढते. दरवर्षी सुमारे पाच ते सहा लाख भक्त येथे येतात, अशी

माहिती स्थानिकांकडून सांगितली जाते. या भव्य सोहळ्यामागे विश्वस्त राजू दहापूते यांच्या नेतृत्वाखाली सेवाधारी महिला-पुरुषांनी रात्रंदिवस परिश्रम घेतले. रांग व्यवस्थापन, फराळ वाटप, स्वच्छता, भाविकांना मार्गदर्शन अशा कामांत त्यांची धावपळ दिसून आली.दरम्यान मुर्तिजापूर ग्रामीण पोलीस स्टेशनचे ठाणेदार श्रीधर गुडे यांच्या मार्गदर्शनाखाली पोलिसांनी ट्रॉफिक, पार्किंग व कायदा-व्यवस्था

चोख राखली. मोठी गर्दी असूनही उत्सव शांततेत पार पडला. हेच गाव प्रसिद्ध कवी उ.रा. गिरी यांचे जन्मस्थान म्हणूनही ओळखले जाते, त्यामुळे धार्मिकतेसोबत सांस्कृतिक वारशाचीही जपणूक येथे होत असल्याची भावना भाविकांनी व्यक्त केली.भक्ती, परंपरा आणि सेवाभाव यांचा संगम घडवत लाखपुरीत यंदाची महाशिवरात्री संस्मरणीय ठरली.

शिवरात्री महोत्सव महाशिवरात्रीला महर्षि दयानंद बोधोत्सव निमित्त महामृत्युंजय यज्ञ सपन्न.

हिवरखेड : येथे सनातन धर्माचा नेहमी जागर व्हावा यासाठी नेहमी या देवाधिदेव व संत अवतार भारत भूमीवर सदैव शांतता ऐक्या सोबतच हिंदू धर्मात सनातन रुढीचा वारसा नेहमी तेवत राहावा पुजा अर्चना व होम हवनाने निसर्गाचा समतोल आबाधीत राहून यज्ञपवीत कार्याने वातावरणात शूद्धता घरोघरी पवित्रता मनशांती शूद्ध भावना तर परमात्मा विषयी नेहमी आस्था कायम राहते यासाठी नेहमी हिवरखेड योगेश्वर श्रिकृष्ण यज्ञशाला राममंदिर जवळ गेल्या पाच वर्षांपासून सतत धार्मिक कार्यात अग्रसर म्हणून दर रविवारला व मोठे मोठे पवित्र अशा हिंदूच्या सन तिवाराला यज्ञ पावीत्रतेचे आयोजन करत असते तर आज दिनांक१५/२/२६ ला पवीत्र अशा महाशिवरात्री पर्व व महर्षी दयानंद बोधोत्सव निमित्त यज्ञमान लक्ष्मन हिवराळे महेंद्र भोपळे राजू राठी प्रदीप बजाज चंद्रशेखर बोहरा,शर्माजी,डॉ प्रदीप गुप्ता पौरोहित झालेले पंकज राठी व सौ टावरी यांचे मूखोदवाणी ने महामृत्युंजय यज्ञ सपन्न झाला या

वेळी नवलजी टावरी शर्माजी डॉ दिपक तारापुरे सुनिल बजाज बाळासाहेब नेरकर, श्रीमती अर्दोया श्रीमती टावरी सुनील अस्वार होलीपेथ कॉनव्हेट च्या मुख्याधिपिका सी अस्वार मंडम सह शेकडो लोकानी या महामृत्युंजय यज्ञप्रसंग आहुती प्रदान केलीनवलजी टावरी व त्यांचे मीजमंडळी कडून हवन सामग्री तथा नीयोजन जबाबदारी नेहमी पार पाडतात.

काँग्रेस प्रदेश अध्यक्ष हर्षवर्धन सकपाळ यांचा भाजपा तर्फे तीव्र निषेध

■अकोला,दि.१५ (प्रतिनिधी)■

छत्रपती शिवाजी महाराज आणि टिपू सुलतान यांची तुलना करून त्यांना समकक्ष ठरवण्याचा जो दुर्दैवी व आक्षेपाई प्रकार काँग्रेस प्रदेशाध्यक्ष हर्षवर्धन सकपाळ यांनी केला ते केवळ ऐतिहासिक अज्ञानच नव्हे तर महाराष्ट्राच्या अस्मितेवर थेट घाला आहे.छत्रपती शिवाजी महाराजांची तुलना जबरदस्तीने धर्मांध राजवटीचे प्रतिनिधित्व करणाऱ्या टीपू सुलतानशी करण म्हणजे इतिहासाचा अपमान आहे. या अपमानाच्या निषेधार्थ प्रदेश सरचिटणीस तथा आमदार श्री रणधीर भाऊ सावरकर, खासदार श्री अनुपभाऊ धोत्रे, आमदार श्री वसंतभाऊ खंडेलवाल, अध्यक्ष श्री जयंतराव मसने, मा. महापौर श्री

विजयभाऊ अग्रवाल, महापौर सौ शारदाताई खेडकर यांच्या उपस्थितीत आंदोलन करण्यात आले. याकरिता भाजपा अकोला तर्फे प्रदेश सरचिटणीस तथा आमदार श्री रणधीरभाऊ सावरकर, खासदार श्री अनुपभाऊ धोत्रे, आमदार श्री वसंतजी खंडेलवाल, महानगर अध्यक्ष श्री जयंतभाऊ मसने, मा.अध्यक्ष श्री विजयभाऊ अग्रवाल,सौ शारदा खेडकर यांच्या प्रमुख उपस्थितीत करण्यात आले. या कार्यक्रमाला श्री किशोर मांगटे पाटील,कृष्णा शर्मा, अनुप शर्मा, माधव मानकर, संजय गोटेफफोडे, एंड देवाशिष काकड, आम्रपाली उपरवट, गिरीश जोशी,पवन महळे सदीप गावडे, तुषार भिरड,सागर शेगोकार, अमोल गिते, गोपाल

मुळे, रणजित खेडकर, सतीश ढगे,संतोष पांडे, सौ सुनीता अग्रवाल, वैशाली शेळके, माधुरी क्षीरसागर, एंड. कल्पना गोटेफफोडे, आरती घोगलिया, मनीषा भंसाली,मंजुषा शेळके, प्राची काकड, विद्या खंडारे, अंधारे ताई, चंदा शर्मा, रंजना विचनकर, अनिल गरड, बबलू जगताप, शरद तूरकर, नितीन ताकवाले,सदीप शेगोकार, गणेश अंधारे विनोद मनवानी,किशोर बरोकार, अमोल म 'होकार, दिलीप मिश्रा,विशाल इंगळे, हर्षद भांबरे, संतोष ढोंगे, गजानन सोनोने गणेश पावसाळे, विनोद मापारी,दिलीप भरणे, संजय झाडोकार, रवी दुतोडे, कृष्णा पांडे, सुंदर चव्हाण, मनोज साहू, हर्ष चौधरी उपस्थित होते.

भगवान शिव हे वैष्णव शिरोमणी होत

मानवी शरीर हे पृथ्वी, आप , तेज , वायू आणि आकाश या पंचमहाभूतांपासून बनलेले असून, त्यांच्या शिव, गणेश, दुर्गा, सूर्य व विष्णू ह्या अनुक्रमे पाच अधिष्ठात्री देवता आहेत. तसेच या पंचदेवतांपासूनच शैव , गाणपत्य, शाक्त, सौर्व आणि वैष्णव असे पाच स्वतंत्र संप्रदाय असून, भगवान शिवजी हे आद्य वैष्णव अर्थातच वैष्णव शिरोमणी आहेत असे प्रतिपादन भागवताचार्य ज्ञानेश्वर महाराज वाघ यांनी केले.

ते आज श्री ज्ञानेश आश्रम वारी भैरवगढ येथे श्रीसंत वासुदेवजी महाराज अवतिर्णोत्सवानिमित्त आयोजित ज्ञानयज्ञ समाहातील महाशिवरात्री पर्वकाळावर प्रासंगीक विषयावर प्रवचन करीत असतांना बोलत होते. ते पुढे म्हणाले की, पाच

भाग भांडवलदाराच्या भांडवलावर जर एखादी कंपनी उभारल्या गेलेली असेल तर त्या भांडवलदारांचे कंपनीत असलेल्या गुंतवणुकीनुसार त्यांचा यथोचित सन्मान झाला

पुलवामा हल्ल्यातील शहीद जवानांना मोठी उमरी येथे भावपूर्ण श्रद्धांजली

अकोला : १४ फेब्रुवारीला युवकांकडून साधारणतः व्हॅलेटाईन डे साजरा केला जातो; मात्र बदलत्या काळाचे भान देवत मोठी उमरी प्रभाग क्रमांक ४ मधील तरुणांनी देशभक्तीची अનોखी परंपरा जपत पुलवामा दहशतवादी हल्ल्यात शहीद झालेल्या भारतमातेच्या वीर जवानांनामोठी उमरी येथे भावपूर्ण श्रद्धांजली अर्पण केली.१४ फेब्रुवारी २०१९ रोजी दुपारी सुमारे ३:१५ वाजता श्रीनगर-जम्मू राष्ट्रीय म हामगावर सीआरपीएफ जवानांचा मोठा ताफा जात होता. त्यावेळी स्फोटकांनी भरलेली कार जवानांच्या बसला जोरात धडकवण्यात आली आणि भीषण स्फोट झाला.

या हल्ल्यात ४० सीआरपीएफ जवान शहीद

झाले आणि अनेक जखमी झाले. हा जम्मू-काश्मीरमधील सुरक्षा दलांवरील सवात मोठ्या दहशतवादी हल्ल्यांपैकी एक मानला जातो.त्या काळ्या घटनेची आठवण करीत गावातील आर्मी व मिलिटरीमध्ये कार्यरत

जवान सुट्टीवर आले असताना त्यांच्या पुढाकारातून श्रद्धांजली कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष राष्ट्रीय चर्मकार महासंघाचे जिल्हाध्यक्ष प्रवीण चोपडे होते.

मृतदेहाजवळ कुत्रा बसून राहिला!

हिमाचल प्रदेशातील बर्फाच्छादित पर्वतातून एक हृदय हेलावून टाकणारी घटना समोर आली आहे. चार दिवस प्रचंड थंडी, बर्फवृष्टी आणि जंगली प्राण्यांचा धोका असूनही एक पाळीव कुत्रा आपल्या मालकाच्या मृतदेह-हाजवळून हलला नाही. या काळात त्याने ना काही खाछे ना पाणी प्यायला ना आसरा शोधला. ‘रेस्क्यू टीम’ घटनास्थळी पोहोचल्यावर हा प्रसंग पाहून अनेकांचे डोळे पाणावले. घटना

त्या दिवशी परिसरात सुमारे पाच फूट बर्फ साचला होता. संध्याकाळपर्यंत दोघांनी घरी फोन करून आपण सुरक्षित असल्याचे सांगितले होते; मात्र त्यानंतर संपर्क तुटला. पुढील चार दिवस ते बेपत्ता होते. अखेर ‘रेस्क्यू टीम’ घटनास्थळी पोहोचली.

डोंगर उतारावर एका झाडाजवळ पीयूषचा मृतदेह आढळून आला. त्याच्या जवळच त्याचा कुत्रा बसलेला होता अत्यंत अशक्त अवस्थेत, गळ्याला किरकोळ खजम झालेली; पण तरीही मालकाला सोडायला तयार नव्हता. ‘रेस्क्यू टीम’च्या सुरक्षिततेसाठी कुत्र्याला सौम्य भूल देऊन मृतदेह बाहेर काढण्यात आला. काही अंतरावर एका नाल्यात विकसित राणाचा मृतदेहही सापडला. कुत्र्याला आणि पीयूषचा मृतदेह हेलिकॉप्टरद्वारे भरमौर हेलिपॅडवर आणण्यात आला आणि नंतर कुथिला कुटुंबियांच्या ताब्यात देण्यात आले. या कठीण शोधमोहिमेत स्थानिक प्रशासन, पोलिस, वायुदल, पर्वतारोहक पथके आणि ग्रामस्थांनी महत्वाची भूमिका बजावली.

रेल्वेला शिकवला धडा

भारतात ट्रेनच्या विलंबामुळे सर्वांनाच त्रास होतो; पण या विलंबाला कंटाळून एका विद्यार्थिनीने रेल्वेला धडा शिकवण्याचा निर्णय घेतला. तिने न्यायालयात खटला दाखल केला आणि मोठ्या दंडाची मागणी केली. शेवटी तिचा विजय झाला.

ही घटना उत्तर प्रदेशातील बस्ती जिल्ह्यात घडली. तिथे एका विद्यार्थिनीची ट्रेनच्या विलंबामुळे ‘नीट’ची परीक्षा चुकली. तिचे संपूर्ण वर्ष वाया गेले. पीडित विद्यार्थिनीने तिच्या वकिलामार्फत रेल्वेला धडा शिकवण्यासाठी दंडाची मागणी केली. वर्षभर चाललेल्या खटल्यानंतर, ग्राहक मंचाने विद्यार्थिनीचे आरोप खरे असल्याचे आढळले आणि रेल्वेला मोठा दंड ठोठावला. कोतवाली पोलिस ठाणे परिसरातील पिकोरा बक्ष परिसरातील रहिवासी समुदाही ही ‘नीट’ परीक्षेची तयारी करत होती. तिचे परीक्षा केंद्र लखनऊमधील जयनारायण पीजी कॉलेजला देण्यात आले होते. परीक्षा देण्यासाठी, विद्यार्थिनीने बस्तीहून इंटरसिटी सुपरफास्ट ट्रेनचे तिकीट बुक केले. ट्रेन सकाळी ११ वाजता लखनऊला पोहोचणार होती; परंतु विलंबामुळे ट्रेन नियोजित वेळेपेक्षा अडीच तास उशिरा पोहोचली. विद्यार्थिनी दुपारी १२:३० वाजता परीक्षा केंद्रावर पोहोचणार होती. त्यामुळे तिची परीक्षा चुकली.

यामुळे अस्वस्थ झालेल्या विद्यार्थिनीने ग्राहक आयोगाकडे प्रकरण नेले आणि रेल्वेला त्याचे परिणाम भोगावे लागले. जिल्हा ग्राहक आयोगाचे अध्यक्ष, न्यायाधीश अमरजीत वर्मा आणि सदस्य अजय प्रकाश सिंह यांनी रेल्वेला दंड ठोठावला आणि विद्यार्थिनीला नऊ लाख दहा हजार रुपये भरपाई देण्याचे आदेश दिले. न्यायालयाने असेही म्हटले आहे, की रेल्वेने भरपाई देण्यास उशीर केला तर त्यांना १२ टक्के रक्कम व्याज म्हणून द्यावी लागेल. समुदायेचे वकील प्रभाकर मिश्रा यांनी स्पष्ट केले, की ती ७ मे २०१८ रोजी नीट परीक्षा देण्यासाठी लखनऊला

हिमालयापेक्षाही जुनी नदी!

भारताची संस्कृती आणि इतिहासात डोकावले असता अनेकदा काही भारावणारे संदर्भ डोळ्यांसमोर येतात आणि थक्क करून जातात. असेच संदर्भ देशातील नद्यांबाबतही आढळतात. नद्यांच्या उगमाच्या कथा अनेकदा विचार करायला भाग पाडतात, तर काही प्रसंग आख्यायिकांच्या रंजकतेच्या बळावर खिलवून ठेवतात.

ही आहे, भारतातील सर्वात प्राचीन नर्मदा नदी. माघ महिन्यातील शुक्ल पक्षाच्या सप्तमीला या नदीचा उगम झाल्याचं म्हटलं जात असून, यंदा हा दिवस २५ जानेवारी रोजी आल्याने या नदीच्या जयंतीचा उत्सव साजरा झाला. मध्य प्रदेशातील अमकटक या ठिकाणी उगम पावणारी ही नदी मूळ उगमापासून १३ हजार किलोमीटर दूरपर्यंत वाहत जात तिचा प्रवाह पुढे खंबातच्या खाडीद्वारे सागराशी एकरूप होतो. हिंदूसाठी नर्मदा ७ पवित्र नद्यांपैकी एक असून, ही भारतातील प्राचीन नदी आहे. इतकंच नव्हे, तर असंही म्हटलं जातं, की नर्मदा ही गंगा नदीपेक्षा ५ पटींनी जुनी आहे.

पुराणांपासून अगदी विज्ञानांही नर्मदा नदीच्या आयुष्य नावर शिकामोर्तब केलं आहे. या नदीच्या उगमाबाबत एक आख्यायिका सांगितली जाते. या नदीचा उगम भगवान शंकराच्या घामातून झाल्याचं म्हटलं जातं. आणखी एका कथेनुसार भगवान शंकरांनं नर्मदा नदीतील प्रत्येक खडकाला शंकराच्या रूपात पुजण्याचं वरदान दिल्यानं या नदीतील प्रत्येक दगड हा शिवलिंगाप्रमाणं पूजनीय ठरतो अशी धारणा आहे. धर्म-शास्त्रांनुसार या नदी ही २५ कोटी वर्षे जुनी असून, हिमालय पर्वत आणि गंगा नदी ३ ते ५ कोटी वर्षांपूर्वीची असल्याचं म्हटलं जातं.

नर्मदा नदीला २५ कोटी वर्षे झाल्याचं सांगण्यामागे आणखी एक तर्क असून, त्यामागचं कारण सांगण्यात येतं, की नर्मदा नदीच्या पाण्यावर मगरीचं राज्य आहे. याच मगरीचं अस्तित्व पृथ्वीवर २५ कोटी वर्षांपासून आहे. गोड्या पाण्यातील या मगरी जगातील इतर मगरीपेक्षा वेगळ्या असल्याचंही सांगण्यात येतं. काही वैज्ञानिक संदर्भांचा आधार घ्यायचा झाल्यास, नर्मदा नदीच्या खोऱ्याला जगातील काही प्राचीन नदी खोऱ्यांच्या श्रेणीत गणलं जातं. नर्मदा नदीमध्ये डायनासोर्सची अंडीसुद्धा सापडली असून, त्याशिवाय अनेक जीवांचे अवशेष आणि सापळे इथं सापडल्यानं ही नदी कोट्यवधी वर्षांपासून अस्तित्वात असल्याचं सांगण्यात येतं. या नदीचं आणखी एक महत्त्वं म्हणजे देशातील बहुतांश मुख्य नद्या पश्चिमेपासून पूर्वेला बंगालच्या उपसागराच्या दिशेनं वाहतात; मात्र नर्मदेचा प्रवाह उलट असून, ती पूर्वेपासून पश्चिमेपर्यंत वाहते.

दोन महिने दिवसच!

दिवसानंतर रात्र येते आणि सूर्य मावळला की अंधार पसरतो; मात्र जगात एक असा देश आहे जिथे तब्बल दोन महिने सूर्य मावळतच नाही. ना पूर्ण रात्र होते, ना घनदाट अंधार. मध्यरात्रीही आकाशात सूर्य दिसत राहतो आणि आजूबाजूला मंद उजेड पसरलेला असतो. ‘सोशल मीडिया’वर सध्या या अनोख्या देशाची मोठी चर्चा सुरू असून लोक याला निसर्गाचा अद्भुत चमत्कार म्हणत आहेत.

हा अनोखा देश म्हणजे नॉर्वे. नॉर्वेला जगभरात ‘मिडनाइट सन’ म्हणजेच अर्ध्या रात्रीच्या सूर्यासाठी ओळखले जाते. दरवर्षी काही महिन्यांसाठी नॉर्वेमध्ये जणू वेळच थांबल्यासारखा भास होतो. येथे संध्याकाळ होते; पण पूर्ण अंधार कधीच होत नाही. नॉर्वे आर्क्टिक सर्कलच्या अत्यंत जवळ असणं-तरा देश आहे. त्याची भौगोलिक रचना आणि पृथ्वीवरील स्थान यामुळेच तिथे ही अद्भुत नैसर्गिक घटना घडते. दरवर्षी मे ते जुलै या कालावधीत सुमारे ७६ दिवसांपर्यंत नॉर्वेमध्ये सूर्य अस्ताला जात नाही.

सूर्य क्षितिजाजवळ फिरत राहतो; मात्र पूर्णपणे खाली मावळत नाही. त्यामुळे मध्यरात्रीही आकाशात उजेड कायम राहतो.

या काळात पृथ्वीचे फिरणे अंधाराला नॉर्वे जवळील काही भागांपर्यंत घेऊन येते; मात्र नॉर्वे देशाला संपूर्णपणे अंधारात लपेटू शकत नाही. अंधार जणू या देशाला स्पर्श करून पुढे निघून जातो.

दरम्यान, येथे फक्त हलकीशी संध्याकाळ अनुभवायला मिळते पण पूर्ण रात्र कधीच होत नाही. सोशल मीडियावर नॉर्वेच्या मिडनाइट सनचे फोटो आणि व्हिडीओ मोठ्या प्रमाणात व्हायरल होत असतात. हे दृश्य पाहून लोक आश्चर्यचकित होतात.

एकमेव करमुक्त राज्य!

भारतात व्यवसाय करणारे टॅक्स सिस्टीममुळे वेतागले आहेत. फक्त व्यावसायिकच नाही, तर भारतात गरीब श्रीमंत प्रत्येकालाच कर भरावा लागतो. भारतात कर भरणे भरणे प्रत्येकाला कायद्याने बंधनकारक आहे; मात्र देशातीलच एक राज्य पूर्णपणे टॅक्स फ्री आहे. इथे करोडो रुपये कमावले, तरी देखील एक रुपयाचाही कर भरावा लागत नाही.

सिक्कीम हे भारतातील एकमेव ‘टॅक्स फ्री’ राज्य आहे. सिक्कीम भारतीय प्रजासत्ताकात विशेष दर्जा प्राप्त जाला आहे. यामुळे येथील नागरिकांना करानातून १०० टक्के सूट मिळते. इथे लोक कितीही कमावत असले, तरी त्यांना प्रासिकर भरावा लागत नाही. भारतीय संविधानाच्या कलम ३७१(एफ) आणि प्रासिकर कायदा १९६१ च्या कलम १०(२६एएए) अंतर्गत सिक्कीम राज्यात ही सुविधा लागू करण्यात आली आहे. १९७५ मध्ये सिक्कीमला हा करमुक्त विशेष दर्जा मिळाला. त्या वेळी सिक्कीम हे राज्य भारतीय संघराज्यात सामील झाले नव्हते. सिक्कीमची आर्थिक स्थिती मजबूत करणे आणि तेथील नागरिकांना आर्थिक स्वातंत्र्य प्रदान करणे हा या विशेष अधिकाऱ्याचा उद्देश होता. सिक्कीममधील नागरिकांना मिळणारी ही कर सवलत फक्त प्रासिकरानातून तसेच वैयक्तिक उत्पन्नापुरती मर्यादित नाही, तर ही रोख्यांवर मिळणं-परे व्याज आणि लाभांशावरही लागू होते. सिक्कीम करमुक्त ठेवण्याचा निर्णय राज्याच्या आर्थिक विकासासाठी उपयुक्त ठरला आहे. येथील लोकांचा मुख्य व्यवसाय शेती आहे, तर पर्यटन हादेखील राज्यातील प्रमुख व्यवसाय आहे. सर्व व्यवहार करमुक्त होत असल्याने नागिकांना कमाईची मोठी संधी मिळते. त्यामुळे त्यांची बचत होऊन त्यांना अधिक गुंतवणूक करता येते. या धोरणामुळे राज्याची आर्थिक स्थिती मजबूत झाली आहे. सिक्कीमचे हे करमुक्त मॉडेल देशभरात चर्चेचा विषय बनले आहे. इतर राज्यांनीही अशी धोरणे स्वीकारल्यास भारताची एकूण आर्थिक स्थिती सुधारण्यास मदत होऊ शकते.

मेटिंगशिवाय गर्भधारणा

गर्भधारणेसाठी शुक्राणू आणि स्त्रीबीज या दोहोंची गरज असते. मादी मेटिंगशिवाय गर्भार राहू शकत नाही. आयव्हीएफ तंत्रज्ञानातही शुक्राणू आणि स्त्रीबीजाचं कृत्रिम पद्धतीने मीलन घडवून आणलं जातं. पण एका विशिष्ट प्रजातीच्या सापाची मादी मेटिंगशिवाय गरोदर राहू शकते. शास्त्रज्ञांनी उत्तर अमेरिकेतल्या पीट वायपर आणि कनेक्टिकटमध्ये आढळणाऱ्या कॉपरहेड सापांचा बारकाईने अभ्यास करून काही निष्कर्ष काढले आहेत. यानिमित्ताने ‘बोआ कॉन्स्ट्रक्टर’ प्रजातीच्या सापाच्या मादीतली अलैंगिक प्रजननाची क्षमता जगापुढे आली आहे. नॉर्थ कॅरोलिना स्टेट विद्यापीठातल्या शास्त्रज्ञांनी याबाबत संशोधन केलं. या सापाच्या बऱ्याच मादी पिलांच्या जन्मात नर सापाचं कोणतंही योगदान नसल्याची बाब त्यांनी हेरली. अलैंगिक प्रजननाला शास्त्रीय भाषेत ‘फॅकल्टेटिव्ह पार्थेनोजेनेसिस’ असं म्हणतात. या तंत्रज्ञानात मादीच्या गर्भाशयात शुक्राणूशिवाय अंडी किंवा गर्भ राहतो. सापांच्या या प्रजातीत आढळणारा हा गुणधर्म निसर्गाचा चमत्कारच म्हटला पाहिजे. ही अत्यंत दुर्मिळ बाब असल्याचं शास्त्रज्ञ सांगतात. नर सापांमध्ये दोन झेड क्रोमोसोम्स असतात तर मादी सर्पात एक झेड आणि एक डब्ल्यू झेड क्रोमोसोम आढळतो. असं असताना अलैंगिक प्रजननाद्वारे जन्मलेल्या मादी सापांमध्ये डब्ल्यू डब्ल्यू क्रोमोसोम आढळले आहेत. या पद्धतीने जन्मलेला मादी सापांचा रंग आईसारखा असतो. त्यांचे लैंगिक क्रोमोसोमही नैसर्गिक प्रजननाद्वारे जन्मलेल्या सापांपेक्षा भिन्न असतात. ‘बोआ कॉन्स्ट्रक्टर’ ही प्रजाती मध्य आणि दक्षिण अमेरिकेत आढळते. इतर सापांच्या तुलनेत त्यांची पचनशक्ती बरीच जास्त असते. या सर्पांची मादी एका वेळी ६० पिलांना जन्म देऊ शकते.

रणकपूरचं अनोखं जैन मंदिर

भारतात हजारो मंदिरे आहेत. त्यांच्याशी संबंधित अनेक पौराणिक कथा तसंच त्यांची अनेक वैशिष्ट्यंही आहेत. स्थापत्यकला, नक्षीकाम, रचनेमुळे लोकप्रिय ठरलेली मंदिरे पाहण्यासाठी देशी-विदेशी पर्यटकांची गर्दी होत असते. असंच एक संगमरवरी मंदिर राजस्थानातल्या उदयपूरमध्ये वसलंय. जैन धर्मीयांचं श्रद्धास्थान असणारं हे मंदिर १५०० खांबांवर उभं असून उदयपूरपासून १०० किलोमीटरवर असणाऱ्या रणकपूरचं हे एक खास वैशिष्ट्य मानलं जातं. जैनांच्या पाच प्रमुख स्थानांमध्ये याचा समावेश असून इथलं सौंदर्य नजरेत भरण्यासारखं आहे. मंदिराच्या खांबांवर सुंदर नक्षीकाम करण्यात आलं आहे. संगमरवरातून साकारलेल्या या मंदिराच्या दारांच्या रचनेत कलात्मकता ठासून भरली आहे. गाभाऱ्यात तीर्थंकर आदिनाथांच्या संगमरवरात घडवलेल्या चार भव्य मूर्ती आहेत. पंधराव्या शतकात राणा कुंभाच्या राजवटीदरम्यान मंदिर बांधण्यात आलं. मंदिरात बरीच तळघरं आहेत. संकटकाळी मूर्ती लपवता याव्या या हेतूने इथल्या तळघरात त्या लपवण्याची सोय केलेली दिसते. असं हे मंदिर आश्चर्यच म्हटलं पाहिजे.

वर्ण उजळवणारी आग

सुंदर दिसण्यासाठी वेगवेगळे फेडे अनुसरले जातात. या तंत्रज्ञानाच्या युगात सौंदर्य जपण्यासाठी वेगवेगळी तंत्रे अवलंबली जातात. शस्त्रक्रिया करून बसकं नाक सरळ केलं जातं. चेहऱ्यावर पडू पाहणाऱ्या सुरकुत्या धोपण्यासाठी नानाविध थेरपींचा अवलंब होतो. आधुनिक तंत्र आणि उपचारामुळे सावळ्या मुलीही गोऱ्या दिसू लागतात. थोडक्यात काय, आता सौंदर्यक्षेत्रात अशक्य असं काहीही राहिलेलं नाही. फॅशनच्या जगात कधी कुठला ट्रेंड येईल सांगता येत नाही. व्हिएतनाममध्ये ‘फायर ट्रिटमेंट’ किंवा ‘फायर थेरपी’द्वारे सौंदर्य खुलवण्याचा भ्रमाट प्रयोग सुरू आहे. आपण आगीपासून चार हात लांबच राहतो. पण हीच आग वर्ण उजळवू शकते यावर आपल्याला विश्वास ठेवावा लागेल. सध्या व्हिएतनाममधल्या पुरुष आणि महिलांना सुंदर दिसण्याच्या महत्वाकांक्षेने झपाटलं आहे. इथली सलूनस आणि स्पा फायर थेरपीद्वारे त्यांना सुंदर बनवण्यास सज्ज आहेत. या उपचारात अंगावर टॉवेल टाकून त्याला आग लावण्यात येते. ३० सेकंद ते एक मिनिटापर्यंत हा प्रकार सुरू राहतो. या प्रकारामुळे सौंदर्यवृद्धी होतेच शिवाय निद्रानाश, डोकेदुखी, अंगदुखी यासारख्या समस्याही दूर होत असल्याचा दावा आहे.

